

Tisková zpráva

Jan Němec – Jana Šrámková: *Byt*

Vydáváme dvojhlavý román *Byt*. Stojí za ním oceňovaní autoři Jana Šrámková a Jan Němec. Sám čtenář si může zvolit, ze které strany originální dílo přečte.

Experiment, který nemá v současné české literatuře obdobu, vzešel z dávného nápadu dvou výrazných autorů Jany Šrámkové a Jana Němce. Příběh vypráví oba, každý hlasem své postavy, každý z jedné strany knihy. Němec vše líčí z perspektivy Daniela, Šrámková vypráví ústy Zuzany. Jejich příběhy se na každé dvoustraně potkávají a zároveň míjejí, ale až dohromady tvoří celek. Je to koncept, hra, artefakt, je to pokus o inovaci toho nejkonzervativnější média, jakým kniha je. A současně je to román z té nejsoučasnější současnosti, v němž roli hraje pandemie covidu-19 i válka na Ukrajině.

„Lákalo mě najít způsob, jak můžou dva lidé psát jednu knihu. Psaní je samozřejmě osamělá činnost, na rozdíl třeba od hudby se spolupráce vytvářejí obtížně,“ vysvětluje Jan Němec. Jana Šrámková k tomu říká: „Ani jsem si ze začátku nebyla jistá, jestli to Janek myslí vážně.“

Napjaté soužití dvou příběhů se odehrává v reálném bytě v Táboře. „Jako konkrétní předobraz nám posloužil byt, který jsem měl v Táboře na starém městě půjčený někdy před třemi lety. Potřebovali jsme nějaké město a místo, které bychom s Janou oba znali, společný fikční prostor,“ vysvětluje Němec.

Nejde však zdaleka jen o byt, který postavy ze sociálních důvodů sdílejí. Obě se nacházejí ve zlomovém okamžiku života. Danielovi umírá otec, Zuzana odešla od partnera a musí se postarat o dítě. Byt tak zkoumá okraje života, probíjí jím silný existenciální náboj, jak jsme u Němce a Šrámkové zvyklí. Vrstev a témat je však v nezvykle komponované próze víc. „*Byt* je vlastně o dvou současných liberálně smýšlejících lidech, kteří vyrostli v kulturně úplně jiném světě než jejich rodiče, a proto si s nimi nerozumějí. Ale pod tlakem událostí i oni najednou očekávají, že věci budou fungovat tak jako vždycky,“ uvádí Jana Šrámková.

Jan Němec pojmenoval Janinu hrdinku, Jana Šrámková zase toho Janova. „Svou polovinu příběhu si každý promýšlel sám, ale jméno všichni dostáváme zvenku, a tak jsme ho i my svěřili protistraně,“ komentuje Šrámková.

Přestože se autoři na základním rámci předem domluvili, dokonce si sepsali životopisy svých postav, číst polovinu toho druhého pro ně bylo překvapivé. „Když jsem četl Janinu verzi, myslel jsem hlavně na to, jak skvělé to je, když se v jedné knize dvě perspektivy pouze nesimulují, jak je to v románech běžné, ale skutečně dýchají ve svém vlastním rytmu a hloubce. Jana má jinou životní zkušenost než já, vládne jinou senzitivitou, má svůj výrazný styl, a z toho všeho Zuzana žije,“ říká Jan Němec. A Jana Šrámková dodává: „Cítila jsem u Janovy půlky nejdřív obdiv a trochu závist, jak krásně to klope a drží, jak je to chytré a ležérní! Ale v momentě, kdy jsem začala přemýšlet za svoji postavu a co pro ni blízkost Daniela znamená, sahala jsem po zbrani.“

O grafickou podobu *Bytu* se postaral oceňovaný knižní designér Martin Pecina, který tak autorský koncept povýšil na jedinečný artefakt. Tvůrci se shodují, že bez ohledu na stoupající oblibu e-knih je zrovna tenhle román nutné číst v klasické papírové podobě. Jen tak čtenář docení, co se s příběhem

děje, když se kniha obrací z jedné strany na druhou a vzhůru nohama. A jestli to náhodou všechno není tak trochu palindrom.

Jana Šrámková (1982)

Studovala teologii na Evangelikálním teologickém semináři, tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého a scénickou tvorbu na DAMU. Píše prózu (*Cena Jiřího Ortena za Hruškadóttir*), knihy pro děti (*Magnesia Litera za Fánka hvězdoplavce*) a scénáře pro komiks (*Cena Muriel za Matyldu a Růžového vlka*), animovaný film (*Český lev za Tondu, Slávku a kouzelné světlo*) a divadlo. Učí tvůrčí psaní, rediguje a recenzuje knihy. Píše pomalu, žije na Vysočině, zakládá zahradu.

Jan Němec (1981)

Vystudoval religionistiku a sociologii, přednáší na Divadelní fakultě JAMU v Brně. Je autorem románů *Dějiny světla* (2013), za který získal Cenu Evropské unie za literaturu, *Možnosti milostného románu* (2019), nominovaného na Magnesii Literu, a povídkové knihy *Liliputin* (2022). S Petrem Vizinou připravili knihu rozhovorů o současné spiritualitě *Znamení neznámého* (2021). Jeho knihy byly přeloženy do patnácti jazyků. Je šéfredaktorem měsíčníku *Host*, spolupracuje také s týdeníkem *Respekt* a s Českým rozhlasem.

Rozhovor s autorem a autorkou najdete na blogu nakladatelství Host [Kavárna](#).

Recenzní výtisk vám samozřejmě ráda zašlu.

Fotografie autorů do Jany Plavec jsou ke stažení v sekci [Pro média](#) na našem webu.

A pokud budete chtít s Janem Němcem a Janou Šrámkovou propojit kvůli rozhovoru, dejte vědět.

Klára Kubíčková

PR | propagace | média

Host – vydavatelství, s. r. o. | Radlas 5, 602 00 Brno

+420 774 443 602

kubickova@hostbrno.cz

www.hostbrno.cz